

**М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті
Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева**

**Педагогикалық факультеті/Педагогический факультет
«Саз пәндер» кафедрасы/ кафедра «Музыкальные дисциплины»**

БЕКІТЕМІН/УТВЕРЖДАЮ
Академиялық мәселелер жөніндегі Басқарма мүшесі
Член Правления по академическим вопросам

Р.С.Апергенова
«04» 05 2024г.

**ТАЛАПҚЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ҚАБЫЛДАУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ
6B006 Музыка мұғалімдерін дайындау бойынша білім беру бағдарламасы**

**ПРОГРАММА ВСТУПИТЕЛЬНЫХ ЭКЗАМЕНОВ ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ
по образовательной программе 6B006 Подготовка учителей музыки**

Программа разработана:

Колесникова Г.А., кандидат педагогических наук, профессор
Мухатаева Ж.А., магистр педагогических наук, ст.преподаватель
Шеффинг Е.Н., магистр педагогических наук, ст.преподаватель

Колесникова Г.А.

Мухатаева Ж.А.

Шеффинг Е.Н.

Рассмотрена и рекомендована к утверждению на заседаниях:

Академического совета университета

протокол № 12 «04» мая 2024 г.

Председатель академического совета университета Апергенова Р.С.

Совета по академическому качеству Педагогического факультета

протокол № 4 «18» апреля 2024 г.

Председатель совета по академическому
качеству педагогического факультета

Бекмурзина А.Б.

Бекмурзина А.Б.

Кафедры «Музыкальные дисциплины»

протокол № 7 «28» февраля 2024 г.

Заведующий кафедрой

Мухатаева Ж.А.

Мухатаева Ж.А.

Түсу емтиханының мақсаттары мен міндеттері

Мақсаты: 6B01402 "Музыкалық білім беру" білім беру бағдарламасын меңгеру үшін база ретінде музыкалық педагогика саласындағы кәсіби құзыреттілік деңгейін анықтау.

Міндеттері:

- талапкерлердің музыкалық педагогиканың ұғымдық аппаратын және негізгі теориялық ұстанымдарын меңгеру деңгейін анықтау;
- талапкерлердің музыкалық педагогиканың өзекті мәселелерімен, оқыту мен тәрбиелеудің заманауи әдістері мен технологияларымен танысу деңгейін анықтау;
- жоғары білім деңгейінде кәсіби дайындықты жалғастыру себептерін анықтау, талапкерлердің кәсіби қызығушылықтары саласын нақтылау;
- талапкерлердің жалпы және педагогикалық мәдениетінің деңгейін, тұлғаның кәсіби маңызды қасиеттерінің қалыптасуын бағалау.

Цели и задачи вступительного экзамена

Цель: Определить уровень профессиональных компетенций в области музыкальной педагогики как базы для освоения образовательной программы 6В01402 «Музыкальное образование».

Задачи:

- определить уровень владения абитуриентами понятийным аппаратом и основными теоретическими положениями музыкальной педагогики;
- выявить степень знакомства абитуриентов с актуальной проблематикой музыкальной педагогики, современными методами и технологиями обучения и воспитания;
- выяснить мотивы продолжения профессиональной подготовки на уровне высшего образования, уточнить область профессиональных интересов абитуриентов;
- оценить уровень общей и педагогической культуры абитуриентов, сформированность профессионально значимых качеств личности.

**I-ШІ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН
«ОРЫНДАУШЫЛЫҚ ӨНЕР»**

**Тектес емес мамандықтарына түсетін, мектеп және техникалық
білім беру түлектеріне арналған**

Қосымша музыкалық білімі бар талапкерлер үшін (БММ немесе ӨМ):

1. Аспаптық пьесаны (күй) орындау
2. Ән немесе романс орындау

Музыкалық дайындығы жоқ талапкерлер үшін:

1. Музыкалық-шығармашылық орындаушылық қабілеттерді көрсету: музыкалық аспапта шығарма орындау / мәнерлеп оқу
2. Ән орындау

Бағалау критерийлері

1 тапсырма	
Критерийлері	Мах балл
Авторлық мәтіннің орындалу дәлдігі	10
Орындау техникасын меңгеру	10
Орындаудың көркемдік мәнерлілігі	5
Барлығы	25
2 тапсырма	
Критерийлері	Мах балл
Интонация және ырғақ дәлдігі	10
Дикция және артикуляция	5
Орындаудың көркемдік мәнерлілігі	10
Барлығы	25
Емтихан бойынша максималды балл	50

**II-III ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН
«ЖАЛПЫ МУЗЫКАЛЫҚ ҚАБІЛЕТТІ ҰСЫНУ»**

Қосымша музыкалық білімі бар талапкерлер үшін (БММ немесе ӨМ):

1. Диатоникалық музыкалық мысалды парақтан әндетіп айту
2. Шағын ырғақтық қиындықтары бар ырғақтық диктант
3. Есту арқылы аралықтарды анықтау

Музыкалық дайындығы жоқ талапкерлер үшін:

1. Аспаппен немесе дауыспен орындалған әуенді интонациялық қайталау
2. Ырғақты немесе шығарманың метрлік ырғағын соғу
3. Есту арқылы үндестікте дыбыстар санын анықтау, гармониялық және әуендік дыбысталуында аралықтарды әндетіп орындау

Бағалау критерийлері

1 тапсырма	
Критерийлері	Мах балл
Интонацияның тұрақтылығы	5
Тондық тұрақтылық	5
Ырғақ дәлдігі	5
Барлығы	15
2 тапсырма	
Критерийлері	Мах балл
Метрикалық дәлдік	5
Ырғақты дәлдік	5
Музыкалық есте сақтау	5
Барлығы	15
3 тапсырма	
Критерийлері	Мах балл
Әуезді есту	10
Гармоникалық есту	10
Барлығы	20
Емтихан бойынша максималды балл	50

ТВОРЧЕСКИЙ ЭКЗАМЕН 1 «ИСПОЛНИТЕЛЬСКОЕ ИСКУССТВО»

Для выпускников школ и выпускников технического и профессионального
обучения, поступающих не на родственные специальности

Для абитуриентов, имеющих дополнительное музыкальное образование (ДМШ или ШИ):

1. Исполнение инструментальной пьесы (кюя)
2. Исполнение песни или романса

Для абитуриентов, не имеющих музыкальной подготовки:

1. Демонстрация музыкально-творческих исполнительских способностей: исполнение произведения на музыкальном инструменте /декламация
2. Исполнение песни

Критерии оценивания

Задание 1	
Критерии	Мах балл
Точность исполнения авторского текста	10
Владение техникой исполнения	10
Художественная выразительность исполнения	5
Итого	25
Задание 2	
Критерии	Мах балл
Интонационная и ритмическая точность	10
Дикция и артикуляция	5
Художественная выразительность исполнения	10
Итого	25
Максимальный балл за экзамен	50

ТВОРЧЕСКИЙ ЭКЗАМЕН 2
«ДЕМОНСТРАЦИЯ ОБЩИХ МУЗЫКАЛЬНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ»

Для абитуриентов, имеющих дополнительное музыкальное образование (ДМШ или ШИ):

1. Пение с листа диатонического музыкального примера
2. Ритмический диктант, содержащий небольшие ритмические сложности
3. Определение на слух интервалов вне лада

Для абитуриентов, не имеющих музыкальной подготовки:

1. Интонационное повторение мелодических оборотов, исполненных на инструменте или голосом
2. Простукивание ритмического рисунка, метрической пульсации произведения
3. Определение на слух количества звуков в созвучии, пропевание интервалов в гармоническом и мелодическом звучании

Критерии оценивания

Задание 1	
Критерии	Мах балл
Интонационная устойчивость	5
Ладо-тональная устойчивость	5
Ритмическая точность	5
Итого	15
Задание 2	
Критерии	Мах балл
Метрическая точность	5
Ретмическая точность	5
Музыкальная память	5
Итого	15
Задание 3	
Критерии	Мах балл
Мелодический слух	10
Гармонический слух	10
Итого	20
Максимальный балл за экзамен	50

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН
«ОРЫНДАУШЫЛЫҚ ӨНЕР»

Қысқартылған оқыту формасы бойынша тектес мамандықтарына түсетін,
мектеп және техникалық білім беру түлектеріне арналған

1. Аспаптық пьесаны (күй) орындау
2. Ән немесе романс орындау

Бағалау критерийлері

1 тапсырма	
Критерийлері	Мах балл
Авторлық мәтіннің орындалу дәлдігі	3
Орындау техникасын меңгеру	4
Орындаудың көркемдік мәнерлілігі	3
Барлығы	10
2 тапсырма	
Критерийлері	Мах балл
Интонация және ырғақ дәлдігі	4
Дикция және артикуляция	3
Орындаудың көркемдік мәнерлілігі	3
Барлығы	10
Емтихан бойынша максималды балл	20

**ТВОРЧЕСКИЙ ЭКЗАМЕН
« ИСПОЛНИТЕЛЬСКОЕ ИСКУССТВО »**

Для выпускников технического и профессионального обучения, поступающих на родственные специальности по сокращенной форме обучения

1. Исполнение инструментальной пьесы (кюя)
2. Исполнение песни или романса

Критерии оценивания

Задание 1	
Критерии	Мах балл
Точность исполнения авторского текста	3
Владение техникой исполнения	4
Художественная выразительность исполнения	3
Итого	10
Задание 2	
Критерии	Мах балл
Интонационная и ритмическая точность	4
Дикция и артикуляция	3
Художественная выразительность исполнения	3
Итого	10
Максимальный балл за экзамен	20

6B006 Музыка мұғалімдерін дайындау білім беру бағдарламасы бойынша орта кәсіптік және жоғары білім базасында талапкерлер үшін сұхбаттасу арналған сұрақтар

Кіріспе сұхбат офлайн форматта өткізіледі.

Талапкерге сұрақ бойынша жазбаша жауапқа дайындалуға бөлінген уақыт 50 минуттан аспайды. Дайындық аяқталғаннан кейін талапкер сұраққа және комиссия мүшелерінің қосымша және/немесе нақтылайтын сұрақтарына (15 минуттан аспайтын) белгіленген кезектілікті сақтай отырып жауап береді.

Кейс шешімі (жағдай). Кәсіби қызметтің контекстін, нақты өмірлік жағдайды түсіну ұсынылады, оның сипаттамасы бір уақытта кез-келген практикалық мәселені ғана емес, сонымен бірге осы мәселені шешу кезінде көрсетілуі керек белгілі бір білім кешенін де көрсетеді.

№ 1 Кейс

Жағдай

Бірнеше оқушылар музыка сабағында сабаққа қатысты емес ойын ойнайды. Мұғалімнің ескертуіне оқушылар: «бұл сабақта баға қойылмайды, сондықтан бұл сабақ без үшін маңызды емес», - деп жауап береді. «Кім тағыда осылай ойлайдынен» мұғалім сұрады. Бірнеше бала қолдарын көтерді.

Мұғалім: «Музыка сабағынан баға қойылмасада және емтихан болмасада бұл сабақ ұажетті екенін мен сендерге дәлелдесем онда мен сабақта ойын ойнаған, әлеуметтік желіде отырған балаларды кәрмейтін болайын деп үделесейік. Осы мелесімге қалай ұарайсаындар?».

Тапсырма:

1. Жағдайдан мәселені (проблеманы) анықтаңыз
2. Мәселенің ықтимал себептерін көрсетіңіз
3. Мәселені шешу жолдарын сипаттаңыз

№ 2 Кейс

Жағдай

Музыка сабағында мұғалім: «Енді біз ән үйренеміз». Сыныптан наразылық білдірген дауыстар шықты: «не үшін?», «неге?», «керек емес». Мұғалім ойланып: «Жарайды, онда біз бүгін ән үйренбейміз тек қана композитор-сазгер туралы мәлімет жазамыз». Сыныптан тағыда наразылық білдірген дауыстар шықты «не үшін?», «оданда ән айтайық және т. б.». Мұғалім: «Жоқ, ән айтқыларын келмеді сондықтан жазамыз, бірден ойлану керек еді».

Тапсырма:

1. Мұғалімнің әрекетіне баға беріңіз.
2. Жағдайдың әрі қарай дамуын болжаңыз.
3. Жағдайды шешу жолдарын сипаттаңыз.

№ 3 Кейс

Жағдай

Музыка сабағында әнді орындау кезінде балалардың бірі әнді бұзып және қатты ән айтады, басқа оқушыларды дұрыс интонациядан жағылдырады. Мұғалім бұл оқушыға енді ән айтпауды және басқаларға кедергі жасамауды ұсынады.

Тапсырма:

1. Мұғалімнің әрекетіне баға беріңіз.
2. Жағдайдың әрі қарай дамуын болжаңыз.
3. Жағдайды шешу жолдарын сипаттаңыз.

№ 4 Кейс

Жағдай

Музыка сабағында қызмет түрі ретінде музыкалық-ырғақты ұимылдарды жасау жоспарланды. Сыныпта тірек-қимыл аппараты бұзылған бала бар. Мұғалім ұсынылған қимылдарды отырып орындауды ұсынады. Сыныпта біреу күле бастайды, ал бала тапсырманы орындаудан қорқып бас тартады.

Тапсырма:

1. Жағдайдан мәселені (проблеманы) анықтаңыз
2. Мәселенің ықтимал себептерін көрсетіңіз
3. Мәселені шешу жолдарын сипаттаңыз

№ 5 Кейс

Жағдай

Музыка сабағында мұғалім тыңдауға екі шығарма береді және оқушыға музыкалық мысалдардың жалпы ерекшеліктерін талдап, табуды сұрайды. Оқушы ұзақ уақыт жауап бермейді. Мұғалім «бізде уақыт аз» дейді, ал оқушы, музыканы түсінбедім сондықтан тапсырманы орындай алмайдын деп жауап береді.

Тапсырма:

1. Жағдайдан мәселені (проблеманы) анықтаңыз
2. Мәселенің ықтимал себептерін көрсетіңіз
3. Мәселені шешу жолдарын сипаттаңыз

Бағалау критерийлері

Критерийлері	Макс балл
Мәселені шешу дәрежесі	20
Негізділік, дәлелділік	20
Әртүрлі ұстанымдар мен көзқарастарды көрсету	20
Түпнұсқалық	20
Баяндалған мәселе бойынша қорытынды жасай білу	20
Барлығы	100

Вопросы для собеседования
для абитуриентов на базе среднего профессионального и высшего образования
по образовательной программе 6В006 Подготовка учителей музыки

Вступительное собеседование проводится в офлайн формате.

Время, отводимое на подготовку абитуриента к письменному ответу по данному вопросу, не превышает 50 минут. После завершения подготовки абитуриент отвечает на вопрос и на дополнительные и/или уточняющие вопросы членов комиссии (не более 15 минут), с соблюдением установленной очередности.

Решение кейса (ситуации). Предлагается осмыслить контекст профессиональной деятельности, реальную жизненную ситуацию, описание которой одновременно отражает не только какую-либо практическую проблему, но и актуализирует определенный комплекс знаний, который необходимо продемонстрировать при разрешении данной проблемы.

Кейс № 1

Ситуация

Несколько учеников играют на уроке музыки в «Морской бой». На замечание учителя отвечают словами: «Этот урок лишний, по нему даже оценки не выставляют». Учитель спрашивает: «Кто еще так думает?» Несколько детей подняли руки. Учитель: «А хотите с вами договоримся, если я вам сейчас докажу, что урок музыки необходим, пусть по этому предмету и нет оценок и экзаменов, но он дает нечто большее, чем просто необходимость изучать те предметы, которые считаются обязательными, то я больше не увижу тех, кто играет в «Морской бой», сидит в соцсетях. Ну, как Вам договор?»

Задание:

1. Выделите проблему (проблемы) из ситуации.
2. Укажите возможные причины создавшейся проблемы.
3. Опишите пути решения проблемы.

Кейс № 2

Ситуация

Учитель на уроке музыки: «А теперь мы разучим песню». Из класса раздалось недовольное нытье: «Ну зачем», «Вот еще!», «Давайте не будем». Учительница (озадаченно помолчав): «Ну, хорошо, песню сегодня мы учить не будем, только запишем сведения о композиторе». Опять недовольные выкрики из класса: «Зачем?», «Давайте лучше петь!» и т.д. Учитель: «Ну уж нет, не захотели петь, будем писать, сразу нужно было думать».

Задание:

1. Дайте оценку действий учителя.
2. Спрогнозируйте дальнейшее развитие ситуации.
3. Опишите пути решения ситуации.

Кейс № 3

Ситуация

На уроке музыки во время исполнения песни один из детей поёт крайне фальшиво и громко и сбивает других учеников с правильной интонации. Учитель предлагает этому ученику больше не петь и не мешать другим.

Задание:

1. Дайте оценку действий учителя.
2. Спрогнозируйте дальнейшее развитие ситуации.
3. Опишите пути решения ситуации.

Кейс № 4

Ситуация

На уроке музыки запланированы музыкально-ритмические движения как вид деятельности. В классе есть мальчик с нарушениями опорно-двигательного аппарата. Учитель предлагает выполнить предложенные движения под музыку сидя. В классе кто-то начинает посмеиваться, и мальчик испуганно отказывается выполнять задание.

Задание:

1. Выделите проблему (проблемы) из ситуации.
2. Укажите возможные причины создавшейся проблемы.
3. Опишите пути решения проблемы.

Кейс № 5**Ситуация**

На уроке музыки учитель дает для слушания два произведения и просит ученицу проанализировать и найти общие черты музыкальных примеров. Ученица долго медлит с ответом. Учитель говорит «У нас мало времени», на что ученица отвечает, что не понимает музыку и не может выполнить задание.

Задание:

1. Выделите проблему (проблемы) из ситуации.
2. Укажите возможные причины создавшейся проблемы.
3. Опишите пути решения проблемы.

Критерии оценивания

Критерии	Макс балл
Степень решения проблемы	20
Обоснованность, аргументированность	20
Демонстрация различных позиций и точек зрения	20
Оригинальность	20
Умение сделать вывод по излагаемому вопросу	20
Итого	100

СПИСОК РЕКОМЕНДУЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ

1. Музыка: Учебники для 1- 6 классов общеобразовательной школы/Е.Б. Горчакова, Т.Б. Плешакова. – Алматы: Алматыкітап баспасы, 2017- 96 с.
2. Музыка: Учебники для 1 - 6 классов общеобразовательной школы/М.А. Оразалиева, Б.Р.Сулейменова, С.А. Елеманова, Р.Н. Валиуллина, А.К. Маханова, А.А. Сайлыяңц. – Алматы: Атамұра, 2011. - 109 с.
3. Кенжеахметулы С. Быт и культура казахского народа. – Алматы, 2006. – 100 с.
4. Кузембаева С. А., Егинбаева Т. Ж. Лекции по истории казахской музыки. - Алматы: Алматы кітап, 2011. – 280 с.
5. Музыкальная энциклопедия /Гл. ред. Г.В. Келдыш. – М.: Сов. энциклопедия, 1990. –Т.1-6.
6. Тезаурус профессиональной языковой коммуникации педагога-музыканта: учебно-методическое пособие / сост. Колесникова Г.А., Балабанова И.Е., Мухатаева Ж.А., Шеффинг Е.Н. - Петропавловск: СКГУ им. М. Козыбаева, 2017. – 93 с.
7. Гоголев К.Н. Мировая художественная культура. Универсальный словарь-справочник от «А» до «Я». – М.: «Фирма МХК», 2000. – 208 с.
8. Жумалиева Г., Сулейменова Р. Теория и методика музыкального воспитания.- Астана, 2014. – 120 с.
9. Джердималиева Р.Р. Методика обучения в педагогической подготовке музыканта исполнителя – Алматы, 2016. – 252 с.
10. Рачина Б.С. Педагогическая практика: подготовка педагога-музыканта: Учебно-методическое пособие. - СПб.: Изд-во «Лань», 2015. – 512 с.
11. Колесникова Г.А. Профессиональная компетенция учителя музыки: теория и практика. – Алматы: Қазақ университеті, 2007. – 227 с.
12. Алиев Ю.Б. Настольная книга школьного учителя-музыканта. М., 2000. – 120 с.
13. Абдуллин Э.Б., Николаева Е.В. Теория музыкального образования: Учебник для студентов высш. пед. учеб. заведений. М., 2003. – 250 с.